

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Öğrenci Memnuniyeti*

Yrd. Doç. Dr. Filiz İlknur Cuma
Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü
filizilknur@yahoo.de

Öz

Yabancı uyruklu öğrenciler, Ural-Altay dillerine mensup ve sondan eklemeli olan anadilimiz Türkçeyi öğrenirken bazı zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Yabancı dil olarak Türkçenin gerek yapısal ve anlamsal, gerekse kullanım biçimleri olarak diğer dillere göre daha zor öğrenildiği bilinen bir gerçektir. Öğrencilerin bu dili iyi bir şekilde öğrenebilmelerinde Öğretim elemanlarına büyük görev düşmektedir. Bu nedenle Öğretim elemanlarının bu öğrencilere yabancı dil olarak Türkçeyi öğretirken, kapsamlı ve stratejik bir program hazırlamaları elzemdir. Bu bağlamda, Selçuk Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'ndeki (TÖMER) yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe öğrenimlerindeki memnuniyetlerini dile getirmek ve karşılaştıkları zorlukları tespit etmek, sonuç olarak elde edilen bulgular neticesinde Türkçenin öğrenimini kolaylaştırmaya katkı sağlayabilmek için bu çalışma yapılmıştır. Çalışmamızda uygulanan anketlerden yola çıkarak TÖMER'deki öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenimlerindeki memnuniyetleri göz önüne alınmış ve yeni yönelimler ve stratejiler geliştirmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil öğretimi, Türkçe, yabancı uyruklu öğrenciler, ülke bilgisi, TÖMER.

Student Satisfaction in Learning Turkish as a Foreign Language

Abstract

Foreign students encounter difficulties to learn our language which is coming from the "Ural- Altaic language family" and which is an agglutinating language. It is true that learning Turkish language is more difficult compared to the other languages due to its structural and semantic features as well as its forms of use. In this way, with the aim of contributing to the simplification of learning Turkish language, the TÖMER center at Selçuk University carries out some activities. In one of these activities, the foreign students were asked to express their satisfaction in their studies and identify the difficulties they faced. Based on the questionnaires applied in the study, the satisfaction of the students of TÖMER in learning Turkish as a foreign language was taken into consideration and accordingly new orientations and strategies were developed.

Keywords: Foreign language teaching, Turkish, foreign students, regional knowledge, TÖMER.

* Bu çalışmanın anket uygulama ve değerlendirilmesi safhalarında Yüksek Lisans öğrencilerim Sinem Kefelioğlu ve Dilay Özdemir katkıda bulunmuşlardır.

GİRİŞ

Ulusların en temel değerlerinden birisi kuşkusuz kendi kimliklerinin yansıması olan ana dilleridir. Dillerin farklı yapılaraya sahip olduğu gerçeği çok eskiden beri bilinmektedir ve buna bağlı olarak yabancı dil öğretimi ve öğrenimine de uzun zamandan beri gereksinim duyulmaktadır. Bu nedenle, geçmişten günümüze kadar yabancı dil öğretimine yönelik faaliyetler neredeyse her ülkede gerçekleşmektedir. Toplumun ekonomik ve sosyal kalkınmasını sağlamak ve küreselleşen dünyada iletişim kurma gereksiniminden dolayı yabancı dil öğrenilmekte ve öğretilmektedir. Günümüzde iletişim teknolojilerinin gelişmesine bağlı olarak uluslararası iletişim kurma ihtiyacı büyüyerek artmaktadır. Uluslararası iletişim kurulabilmesinde yabancı dil öğrenimi adeta arabuluculuk görevi görmektedir. Öğrenilen bu yeni dil ise, her toplumun adeta kendi kimliğini yansıtan en önemli unsurlardan birisidir. Humboldt bununla ilgili şunları dile getirmiştir: “*Dil bir tek bireyin kendi özgür üretimi olan bir şey değil, her zaman bir ulusun tamamına aittir... Dile bağımlı olan insan her zaman ona sığır*” (1820: 19). Bu alıntıdan da anlaşılacağı gibi her toplumun kendi yapısına göre dil kullanım biçimleri vardır, çünkü dil kültürden bağımsız olarak düşünülemez. Humboldt’un da dediği gibi dil ile kültür iç içedir, buna bağlı olarak kültür ve dil birbirlerinden ayrı olarak ele alınamaz (Lösener: 2000: 197). Akarsu’ya göre: “*Dil ile Kültür sürekli olarak birbirlerini etkiler, birbirlerinden ayrılmazlar*” (1984: 33). Bu tespitlerde yabancı dil öğretilirken, o dilin kültürünün de öğretilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Yabancı dilin öğretimi ne kadar planlı ve programlı bir şekilde gerçekleşirse, öğrenciler için o dilin öğrenimi o kadar etkili olmaktadır. *Yabancı dil öğretirken, dikkat edilmesi gereken hususlar nelerdir? Ve niçin bu dil öğretilmelidir?* Sorularına yanıt aranmalıdır. Bu bağlamda, yabancı dilin öğretiminde en büyük görev Öğretim Elemanlarına düşmektedir. Borg “*Öğretim uygulamalarıyla ilgili olarak öğretmenlerin bilişlerinin ve bilgilerinin dil sınıflarında nasıl bir etkileşimde bulunduğu ve eğitimsel davranış, eylem ve uygulamalarını nasıl etkilediğini*” (2003: 81-109) belirtmiştir. Yabancı dil öğretiminde öğretmenlerin etkili bir yöntem ve strateji kullanarak, verimli bir uygulama alanı gerçekleştirmesi öğrencilerin o dilin edinimini de olumlu yönde etkileyeceği bilinen bir gerçektir. Malley ve Chamot’a göre: dil öğrenme stratejileri, “*öğrencilerin yeni bilgiyi anlama, öğrenme ve akılda tutabilmelerine yardım eden özel düşünce ve davranışlardır*” (1990: 1). Bu tanıma benzer bir tanımla Oxford da “*dil öğrenme stratejilerini, öğrencilerin öğrenmekte oldukları yabancı dili anlayabilme, içselleştirebilme ve kullanabilme başarılarını geliştirebilmek için atılan adımlar*” (1992/93: 18) olarak açıklar.

Türkiye’de de yabancı dil öğretimi ve öğrenimi uzun yıllardan beri yapılmaktadır. “*Yabancı dil eğitimi, yükseköğretimden başlayarak ortaöğretime, ilköğretime ve hatta anaokullarına kadar yaygınlaştırılmaktadır*” (Çelebi 2006: 285). Fakat uzun yıllardır yabancı dil eğitimi ve öğretimi verilmesine rağmen dilin ediniminde çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorlukların başında öğrenilen yabancı dille yeterli derecede iletişim kurulamaması yer almaktadır. Ayrıca, ülkemizde yabancı uyruklu öğrencilere yabancı dil olarak Türkçe öğretimi verilmektedir. Büyükaslan’ın ifade ettiği gibi “*değişen dünya konjonktürü ve yer aldığı inanılmaz öneme sahip coğrafya nedeniyle Türkçenin bugün ÖĞRETİLEN bir dil olmasıyla sağlanacak kazanımlar, sadece Türkçeyi konuşan insanlarla sınırlı kalmayıp, bir disiplin olarak yabancı dil Türkçenin kazanımlarını artırmaya yönelik ciddi sonuçlar da doğuracaktır*” (2006: 1). Buna göre yabancı uyruklu öğrencilere etkili bir şekilde Türkçe öğretimi ve öğrenimi ülkemiz için önemli bir yatırım anlamına gelmektedir. Uluslararası iletişim kurma gereksinimini karşılayabilecek stratejiler dâhilinde öğrencilere aktarımlarda bulunabilecek düzeyde donanıma sahip Öğretim elemanları yetiştirmek birçok ülkede olduğu gibi,

Türkiye'nin de milli bir görevidir. Öğretim elemanlarının “ötekileştirme” yapmadan, “tek tip dayatmalara karşı çıkarak” (Kalpaklı: 2016, 109) farklı kültürlere saygı göstererek “çok kültürlü” (Kalpaklı: 2016, 107) bir sınıf ortamı yaratarak Türkçe öğretilmesini hedeflenmektedir. Böylece, Türkiye'nin yer aldığı coğrafya ve dünya koşulları içindeki önemi göz önünde bulundurulduğunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi oldukça önemli kazanımlara sebep olacaktır. Çünkü dil bizim toplumsal ve kültürel özelliklerimizi yansıtan en etkili araçtır. Fakat Ural-Altay dil ailesine ait ve sondan eklemeli dil olan Türkçenin öğretilmesinde özellikle Latin kökenli, Afrika ve Arap ülkelerinden gelen öğrenciler zorluk çekmektedir. Özellikle Kiril ve Arap alfabelerini kullananlar Türkiye Türkçesini öğrenmede problem yaşamaktadırlar. Görsel ve işitsel araçların az kullanılması öğrenimdeki telaffuz problemlerinin çözümüne yönelik yeterli olmadığı bilinmektedir. Ayrıca yeterli donanıma sahip öğretim elemanlarının azlığı ve Türkçe öğreten kurumlar arasındaki irtibatsızlık başka bir problemdir (Er-Biçer vd. 2012: 63). Burada sıralanan meselelerin öncelikle yöntem ve teknik ile ilgili olduğu söylenebilir. Bununla ilgili az sayıda araştırma da olsa genel olarak aynı bulgulara ulaşılmıştır. Demirel (1999) ve Şeylan'ı (2013) bu konuda yapmış olduğu çalışmalar kayda değerdir. Günümüzde kırkı aşkın yabancı dil öğretim yönteminin var olduğunu belirten Demirel bunların Türkçe'nin öğretiminde kullanılanların bazılarını şöyle sıralamıştır:

- “1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method)
2. Düzvarım Yöntemi (The Direct Method)
3. Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi (Audio-Lingual Method)
4. Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı (Cognitive-Code Approach)
5. Doğal Yöntem (The Natural Method)
6. İletişimci Yaklaşım ya da İletişimsel Yöntem (Communicative Approach)
7. Seçmeli Yöntem (Eclectic Method)” (1999: 37).

Bu metotların dışında, günümüzde özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde yaygın olarak kullanılan başka yöntemlerin de varlığını belirten Şeylan bunları maddeler halinde belirlemiştir:

- “1. G. Lazonov'un Telkin Yöntemi (Suggestology/ Suggestopedia)
2. Gurran'ın Grupla Dil Öğretimi Yöntemi (Community Language Learning)
3. Cattedagno'nun Sessizlik Yöntemi (The Silent Way)
4. Asher'in Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response)” (2013: 32).

Bu yöntemlerin dışında Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından “Sentezci Yöntem” adında bir yöntem daha geliştirilmiştir. Adından da anlaşılacağı gibi bu yöntem uygulamalar neticesinde yararlılığını kanıtlamış ve kabul görmüş yöntemlerden yola çıkarak Türkçenin öğretimi için sentezlenerek biçimlendirilmiş bir metottur (Hengirmen 1995: 24). Söz konusu yöntem uzun yıllardan beri Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından başarıyla uygulanmaktadır. Bu bağlamda, Türkçenin öğretimi için Selçuk Üniversitesi TÖMER'de de yabancı öğrencilerin profil ve hedeflerine yönelik farklı yöntem ve tekniklerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada, Selçuk Üniversitesi TÖMER'de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yabancı uyruklu öğrencilere Türkçenin öğretimi konusunda bazı saptamalar yapılmaya ve öğrencilerin Türkçeyi öğretim tekniklerinden ne derece memnun oldukları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu tespit ve saptamalar yapılırken daha önce benzer düzeyde fakat farklı hedef kitlelere yönelik çalışmalar göz önünde bulundurularak öğrenci memnuniyetine dayalı bir

anket çalışması uygulanmıştır. Çalışmanın çıkış noktasını söz konusu anket çalışması teşkil etmektedir.

Çalışmanın Amacı

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi oldukça yeni bir alandır. Fakat bu alana son yıllarda gösterilen ilgi ve çalışmaların hızla artması ümit vericidir. Bu konuda Er, Biçer ve Bozkırlı tarafından yapılmış olan çalışmadan söz etmekte fayda vardır. Söz konusu araştırmada Türkiye’de yabancı dil olarak Türkçenin öğretimiyle ilgili yapılmış olan araştırmaların ayrıntılı bir değerlendirmesi mevcuttur. Araştırmacılar üzerinde durdukları çalışmaları değerlendirirken genel itibariyle derleme yapıldığını ve veri toplamaya yönelik deneysel ve anket çalışmalarının neredeyse hiç olmadığını belirtmişlerdir (Er-Biçer vd. 2012: 62-64). Bu bağlamda çalışmamızın rasyonel düzlemde ve birinci elden bir boşluğu doldurmaya yönelik bir gayret olduğu düşünülmelidir. Türkiye’de resmi dilimiz olan Türkçenin yabancı uyruklu öğrencilere öğretilme çabaları neticesinde ortaya çıkan öğrenci merkezli değerlendirmeyi belirleyebilmek ve bu öğrencilerin Türkçe öğretiminden ne derece memnun olduklarını tespit edebilmek amacıyla bu çalışma öngörülmüştür. Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır:

1. Araştırmaya katılan, TÖMER programında öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin, Türkçe öğrenim sürecinde yeterli derecede görsel ve işitsel materyal kullanılmakta mıdır?
2. Türkçe öğretim programında öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerin ders ortamında dört beceriye yönelik (konuşma, işitme, yazma ve okuma) ders işleniyor mu?
3. Türkçe öğretim programında yabancı uyruklu öğrencilere Türkiye’nin ülke bilgisi, kültürel ve sosyal özellikleri hakkında yeterince bilgi veriliyor mu?
4. Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye hakkındaki genel düşünceleri nasıl?

Sınırlılıklar, Evren ve Örnekleme

Çalışma Selçuk Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) 2016-2017 öğretim yılı bahar yarıyılında öğrenim gören öğrencilerden elde edilen verilerle sınırlıdır. Toplanan veriler çalışmada uygulanan ölçme aracından elde edilen bilgiler ile sınırlıdır. Çalışmaya farklı cinsiyetlerde toplam 50 öğrenci katılmıştır.

Yöntem

Son dönemde eğitim ile ilgili araştırmalarda olduğu gibi yabancı dil öğretimi alanında da genel olarak karma yöntemin tercih edildiği bilinmektedir. Karma yöntem nicel ve nitel veri toplama yöntemlerinin bileşkesidir demek yanlış olmayacaktır. Nicel araştırma yöntemi sayısal olarak ifade edilebilen, ölçmeye dayalı araştırmaları kapsamaktadır. Bunun için en çok tercih edilen araç anket çalışmalarıdır. Nicel araştırmalarda araştırmacı öncelikle amacına uygun araştırma sorularını belirler. Bu sorular kişisel veya başkaları ile ilgili deneyimler olabileceği gibi diğer araştırmaların cevaplarını aradığı meseleler de olabilir. Nicel araştırmalar tarama ve deneysel yöntemle gerçekleştirilir ve istatistiksel verilerle uğraşarak genellenebilir sonuçları hedefler. Bu şekilde belirlenmiş olan hipotezin doğruluğu değerlendirilmeye çalışılır.

Nicel araştırmalardaki *araştırma sorusu* yerini *araştırma problemine* bırakmıştır. Çünkü nitel araştırmalardaki asıl amaç hipotez ve ya teorinin ispatlanması değil, tümevarımsal olarak konunun anlaşılmasını sağlamaktır. Nicel ve nitel özellikleri bir arada barındıran karma araştırmalar her iki yöntemin güçlü taraflarını kullanarak araştırmayı gerçekleştirir.

Örneğin veri toplamak için anketler (nicel), derinlemesine değerlendirmek için mülakatlar (nitel) kullanılır (Metin 2014: 39).

Bu çalışmada da karma yöntem tercih edilmiştir. Verilerin toplanması için ilk defa uygulanan ve bu çalışma için tarafımızdan düzenlenen 4'lü likert tipi sorulardan oluşan Anket ve bu anketin değerlendirilmesi için SPSS for Windows (13.0) programından yararlanılmıştır. Bu aşama çalışmanın nicel kısmını teşkil etmektedir. Sorular anketörler aracılığıyla hedef kitleyle irtibata geçilip önceden tespitler yapılarak mülakat tarzında cevaplandırılmıştır. Ayrıca elde edilen nicel verilerin değerlendirilmesinde ikincil kaynaklardan (nitel veriler) yararlanılarak problem tespitinin rakamsal verilerle desteklenmesi amaçlanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Bu çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yabancı uyruklu öğrenciler için 20 maddeden oluşan 4'lü likert tipi *Yabancı Dil Öğretim Biçimleri Anketi* kullanılmıştır. Araştırmada temel veri toplama aracı olarak kullanılan *Yabancı Dil Öğretim Memnuniyeti Anketi*'nde dört farklı değişken ele alınmıştır. Anket soruları tarafımızdan hazırlanarak Selçuk Üniversitesi TÖMER pilot uygulama yeri olarak seçilmiştir. İstatistiksel veriler ışığında Reliability Statistics Cronbach's Alpha= 0,528 orta düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. Her değişken için hazırlanan önermeler anketin farklı yerlerinde kullanılmıştır. Önermeler karşısındaki seçeneklerde dördümlü derecelendirme yapılmıştır (A: Tamamen Katılıyorum, B: Katılıyorum, C: Kısmen Katılıyorum, D: Asla Katılmıyorum).

BULGULAR

Bu bölümde, çalışma kapsamında, Selçuk Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezindeki öğrencilerin, Türkçe öğretiminden ne derece memnun olduklarını tespit etmek amacıyla yapılan anketten elde edilen betimsel istatistikler ve bu istatistiklere ait çıkarımlar bulunmaktadır. Çalışmanın amacına uygun olarak hazırlanan analizler sonucunda elde edilen bulgular, aşağıda her soruya karşılık gelen tablolar şeklinde gösterilmektedir:

Tablo 1. İlerde Türkiye'de yaşamayı düşünüyor musunuz?

Frekans Tablosu 1

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	5	10,0	10,2	10,2
2,00	13	26,0	26,5	36,7
3,00	14	28,0	28,6	65,3
4,00	17	34,0	34,7	100,0
Toplam	49	98,0	100,0	
Kayıp gözlem	1	2,0		
Toplam	50	100,0		

Tablo 1'de görüldüğü üzere, çalışmaya katılan 50 öğrenciden 49'u soruyu yanıtlamıştır. Bu öğrencilerden 17'si (% 34,7) „Tamamen katılıyorum“, 14'ü (% 28,6) „Katılıyorum“, 13'ü (% 26,5) „Kısmen katılıyorum“ ve 5'i (% 10,2) „Asla katılmıyorum“

demmiştir. Bu da katılımcıların yarısından fazlasının (% 62) ileride Türkiye’de yaşamak istediklerini göstermektedir.

Tablo 2. Öğrenmekte olduğunuz yabancı dili (Türkçeyi) kendi isteğinizle mi öğreniyorsunuz?

Frekans Tablosu 2

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	3	6,0	6,1	6,1
2,00	8	16,0	16,3	22,4
3,00	12	24,0	24,5	46,9
4,00	26	52,0	53,1	100,0
Toplam	49	98,0	100,0	
Kayıp gözlem	1	2,0		
Toplam	50	100,0		

Tablo 2’de gösterilen istatistiksel sonuçları göz önüne aldığımız zaman, çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunlukta olduğu, 50 öğrenciden sadece birinin bu soruya cevap vermediği görülmektedir. Bu bağlamda, bu istatistiksel sonuçların geçerlilik oranının yüksek olduğu söylenebilir. Bu öğrencilerden 26’sı (% 53,1) “Tamamen Katılıyorum”, 12’si (% 24,5) “Katılıyorum”, 8’i (% 16,3) “Kısmen Katılıyorum” ve 3 kişi de (% 6,1) “Asla Katılmıyorum” şeklinde ikici soruyu yanıtlamışlardır. Türkçeyi herhangi bir zorunluluk sonucu değil, kendi istekleriyle öğrenmeyi istemeleri başarı oranlarını olumlu yönde etkilemektedir. Ayrıca, kendi istekleriyle bu dili öğrenmeleri öğrencilerin derse odaklanmalarına kuşkusuz katkı sağlayacaktır.

Tablo 3. Size göre yabancı dilin öğretilmesinde kullanılan yöntem doğru mu?

Frekans Tablosu 3

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	1	2,0	2,0	2,0
2,00	3	6,0	6,0	8,0
3,00	20	40,0	40,0	48,0
4,00	26	52,0	52,0	100,0
Toplam	50	100,0	100,0	
Kayıp gözlem				
Toplam				

Tablo 3’de verildiği gibi anketteki soruya 50 öğrencinin tamamı cevaplamıştır. Katılan öğrencilerden 26’si (% 52,0) “Tamamen Katılıyorum”, 20’si (% 40,0) “Katılıyorum”, 3 kişi (% 6,0) “Kısmen katılıyorum” ve 1 kişi (% 2,0) “Asla katılmıyorum” demmiştir. Bu istatistiksel sonuçlara baktığımızda, TÖMER’de uygulanan yöntemlerin öğrencilerin çoğu tarafından yararlı bulunduğunu söylemek yanlış olmaz. Çünkü öğrencilerin yaklaşık % 92’si olumlu yanıt vermişlerdir. Bu bağlamda, *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yöntemden anladıkları nedir? Yöntem konusunda yeterli donanımları var mıdır? Yabancı dil olarak Türkçenin*

öğretimi konusunda metod çalışmaları ne düzeydedir? Bu ve buna benzer soruların cevapları ayrı bir araştırmanın konusu olabilir.

Tablo 4. Türkiye hakkında (ülke bilgisi hakkında) yeterli bilgiye sahip misiniz?

Frekans Tablosu 4

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	6	12,0	12,0	12,0
2,00	24	48,0	48,0	60,0
3,00	14	28,0	28,0	88,0
4,00	6	12,0	12,0	100,0
Toplam	50	100,0	100,0	
Kayıp gözlem				
Toplam				

Tablo 4’de görüldüğü gibi, 50 öğrencinin hepsi soruya cevap vermiştir. Bu öğrencilerden 6’sı (% 12,0) “Tamamen katılıyorum”, 14 kişi (% 28,0) “Katılıyorum”, 24 kişi (% 48,0) “Kısmen katılıyorum” ve 6 kişi (% 12,0) ise “Asla katılmıyorum” diye yanıtlamışlardır. Bu istatistiksel veriler incelendiğinde öğrencilerin altısı tamamen katıldıkları, altısının ise asla katılmadıkları oranı dikkat çekmektedir. Öğrenciler bu soruya kaçınma psikolojisiyle yanıt verdikleri, bilip bilmediklerinden emin olamadıkları durumu ortaya çıkabilir. Diğer taraftan, öğrencilerin çoğunluğu „kısmen katılıyorum” cevabı vererek aslında Türkiye’nin ülke bilgisi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. Bu durum bazı soru işaretlerini de beraberinde getirmektedir. Öğrenciler, Türkçeyi öğrenirken uygulanan yöntem ve teknikleri doğru bulurken, ülke bilgisi konusunda yeterince bilgi aktarımında bulunulmaması çelişkili bir durumdur. İlk akla gelen şey, acaba verilen dil eğitiminde öncelikle yer verilmesi gereken önemli konulardan birisi olan ülke bilgisi dikkate alınmamakta mıdır? Bu nedenle, öğrencilerin öğretim yöntemleri hakkında bir sapma olduğu sonucuna varılabilir.

Tablo 5. Bu dilin kültürel özelliklerini çok iyi biliyorum diyebilir misiniz?

Frekans Tablosu 5

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	1	2,0	2,0	2,0
2,00	28	56,0	57,1	59,2
3,00	14	28,0	28,6	87,8
4,00	6	12,0	12,2	100,0
Toplam	49	98,0	100,0	
Kayıp gözlem	1	2,0		
Toplam	50	100,0		

Tablo 5’te verilen istatistiksel verilere dayanarak ankete katılan toplam 50 öğrenciden 49 öğrenci cevap vermiştir. Yukarıda belirtilen soruya toplam 49 öğrenciden 6’sı (% 12,0) “Tamamen katılıyorum”, 14’ü (% 28,0) “Katılıyorum”, 28’i (% 57,1) “Kısmen katılıyorum” ve 1’i ise (% 2) “Asla katılmıyorum” demiştir. Öğrencilerin bazılarının kültürel özellikleri hakkında bilgisinin olduğu bazılarının ise yeterince bilgiye sahip olmadığı sonucuna

varılabilir. Netice olarak öğrencilerin Türkiye'nin kültürel özellikleri hakkında eksiklerinin olduğu söylenebilir.

Tablo 6. Sizce bir dilin kültürel özellikleri ve ülke bilgisi önemli midir?

Frekans Tablosu 6

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	3	6,0	6,0	10,2
2,00	15	30,0	30,0	36,7
3,00	32	64,0	64,0	65,3
4,00	50	100,0	100,0	100,0
Toplam				
Kayıp gözlem				
Toplam				

Tablo 6'da görüldüğü gibi, bu soruya ankete katılan öğrencilerin tamamı cevap vermiştir. Katılan öğrencilerden 32'si (% 64,0) "Tamamen katılıyorum", 15'i (% 30,0) "Katılıyorum", 3 kişi de (% 6,0) "Kısmen katılıyorum" demiştir. Burada ayrıca göze çarpan durum, öğrencilerden hiçbiri "Asla katılmıyorum" seçeneğini işaretlemesidir. Bu bağlamda, bu öğrenciler için de Türkiye'nin coğrafi ve kültürel özellikleri önemlidir. Fakat buna rağmen 4. ve 5. veriler tekrar düşünüldüğünde, bilgi sahibi olmadıkları ama öğrenmek istedikleri sonucu rahatlıkla çıkartılabilir. Bu nedenle, bir yabancı dil öğretilirken, dilin kültürü ve ülke bilgisi görmezlikten gelinmesi dil ediniminde büyük sorunlara yol açabileceğidir. Verilen eğitim ve öğretimde, bu gibi özelliklerin göz önünde bulundurulması öğrencilerin karşılaştıkları kültürel bağlamdaki zorlukların üstesinden gelmeleri için gereklidir.

Tablo 7. Derslerinizde konuşma ön planda mı?

Frekans Tablosu 7

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	1	2,0	2,0	2,0
2,00	5	10,0	10,0	12,0
3,00	19	38,0	38,0	50,0
4,00	25	50,0	50,0	100,0
Toplam	50	100,0	100,0	
Kayıp gözlem				
Toplam				

Tablo 7'de görüldüğü gibi, anket uygulanan 50 öğrencinin hepsi yukarıdaki soruyu cevaplamıştır. Katılan öğrencilerin 25'si (% 50) "Tamamen katılıyorum", 19'u (% 38,0) "Katılıyorum", 5'i (% 10), "Kısmen katılıyorum", 1 kişi (% 2,0) ise "Asla katılmıyorum" diye cevaplamışlardır. Bu istatistiksel verilere göre, derslerde karşılıklı konuşmaya yer verildiği söylenebilir.

Tablo 8. Türkçe konuşmak ilginizi çekiyor mu?

Frekans Tablosu 8

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	3	6,0	6,1	6,1
2,00	7	14,0	14,3	20,4
3,00	13	26,0	26,5	46,9
4,00	26	52,0	53,1	100,0
Toplam	49	98,0	100,0	
Kayıp gözlem	1	2,0		
Toplam	50	100,0		

Tablo 8’de verildiği gibi, toplam 50 öğrenciden biri yöneltilen soruyu boş bırakmıştır. Soruya verilen cevap oranı oldukça yüksektir. Öğrencilerin cevap oranlarını belirtmek gerekirse, 49 öğrenciden 26’sı (% 52,0) “Tamamen katılıyorum” diye yanıtlamıştır. Bu bağlamda, öğrencilerden yarısından fazlası için öğrenmekte oldukları dili konuşmak ilgilerini çekmektedir. Dil aracılığıyla iletişim kurabilmenin ana unsuru olan konuşma becerisinin öğrenciler için ilgi çekici olması onların odaklanma ve motivasyon oranlarını olumlu yönde etkileyecektir. Bu nedenle, TÖMER’deki derslerde buna öncelik verilmesinin faydalı olacağı söylenebilir. Katılan öğrencilerden 13’ü (% 13) “Katılıyorum”, 7’si (% 14,0) “Kısmen katılıyorum” ve 3 (% 6,0) öğrenci ise “Asla katılmıyorum” diye yanıt vermişlerdir.

Tablo 9. Derslerinizde yazma ön planda mı?

Frekans Tablosu 9

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	1	2,0	2,1	2,1
2,00	5	10,0	10,4	12,5
3,00	33	66,0	68,8	81,3
4,00	9	18,0	18,8	100,0
Toplam	48	96,0	100,0	
Kayıp gözlem	2	4,0		
Toplam	50	100,0		

Tablo 9’u incelediğimiz zaman, ankete katılan toplam 50 öğrenciden 2’si yukarıdaki soruyu boş bırakmıştır. Geriye kalan 48 öğrenciden dokuzu (% 18,0) “Tamamen katılıyorum”, 33’ü (% 66,0) “Katılıyorum”, 5’i (% 10,0) , “Kısmen katılmıyorum” ve 1 öğrenci (% 2,0) “Asla katılmıyorum” demiştir. Bu istatistiksel verilere göre, dil öğreniminde edinilmesi gereken dört beceriden birisi olan yazma becerisinin TÖMER’deki Türkçe öğretimi programında verildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 10. Türkçeyi öğrenmede zorluk çekiyor musunuz?

Frekans Tablosu 10

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	7	14,0	14,0	14,0
2,00	10	20,0	20,0	34,0
3,00	21	42,0	42,0	76,0
4,00	12	24,0	24,0	100,0
Toplam	50	100,0	100,0	
Kayıp gözlem				
Toplam				

Tablo 10’da görüldüğü gibi, anketteki soruya tüm öğrenciler cevap vermiştir. Öğrencilerden 12’si (% 24,0) bu soruya “Tamamen katılıyorum”, 21’i (% 42,0) “Katılıyorum”, 10’u (% 20) “Kısmen katılıyorum” ve 7’si (% 14,0) ise “Asla katılmıyorum” diye cevaplamıştır. Bu istatistiksel verilerden, yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenmeleri sırasında, öğrencilerin zorlandıkları ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç, tablo 3’teki ve 7’deki verilerle bir çelişki oluşturmaktadır. Öğrenciler, hem kullanılan yöntem ve tekniklerin doğru olduğu ve dört beceriden dil ediniminde en önemli beceri olan konuşmanın ön planda olduğunu belirtirken, zorluk çektikleri sonucunun ortaya çıkması, bazı soru işaretlerine neden olmaktadır. Öğrencilerin Türkçe dil ediniminde zorluk çektiklerine göre, *bunun sebebi ne olabilir?* Sorusuna verilebilecek cevap şöyledir: Bu dilin öğretiminde kullanılan yöntem ve teknik birtakım eksikliklerin olduğu ve dil öğretilirken o dilin kültürel ve ülke bilgisi özelliklerine çok fazla değinilmeden öğretimin gerçekleştiği söylenebilir. Tablo dörtteki verilerde Türkiye’nin ülke bilgisi hakkındaki öğrencilerin bilgi seviyeleri de açıkça belirtilmişti.

Tablo 11. Derslerde materyal kullanıyor musunuz?

Frekans Tablosu 11

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	1	2,0	2,2	2,2
2,00	8	16,0	17,4	19,6
3,00	10	20,0	21,7	41,3
4,00	27	54,0	58,7	100,0
Toplam	46	92,0	100,0	
Kayıp gözlem	4	8,0		
Toplam	50	100,0		

Tablo 11’deki istatistiksel verilere göre, ankete katılan 50 öğrenciden 46’sı bu soruyu yanıtlamıştır. Katılan öğrencilerden 27’si (% 54,0) “Tamamen katılıyorum”, 10’u (% 20,0) “Katılıyorum”, 8’i (% 16,0) “Kısmen katılıyorum” ve 1 (% 2,0) öğrenci de “Asla katılmıyorum” diye cevaplamıştır. Bu istatistiksel veriler göz önüne alındığında, öğrencilerin çoğu derslerde materyal kullanıldığını belirtmiştir. Bu sonuç materyal kullanım ve geliştirme konularında öğretim elemanlarının eğitimlerine daha çok önem verilmesi gerektiğini gösterir.

Tablo 12. Dinleme dersleriniz var mı?

Frekans Tablosu 12

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	5	10,0	10,0	10,0
2,00	8	16,0	16,0	26,0
3,00	37	74,0	74,0	
4,00	50		100,0	100,0
Toplam				
Kayıp gözlem				
Toplam				

Tablo 12’de görüldüğü gibi, anketteki soruya katılan tüm öğrenciler cevap vermiştir. Öğrencilerin 37’si (% 74,0) “Tamamen katılıyorum”, 8’i (% 16,0) “Katılıyorum” ve 5’i (% 10,0) “Kısmen katılıyorum” diye yanıtlamıştır. Burada ayrıca değinilmesi gereken bir diğer durum ise, ankete katılan hiçbir öğrenci “Asla katılmıyorum” diye cevap vermemiştir. Bu verilere göre, öğrenciler Türkçe öğretimi derslerinde, dinleme becerilerini geliştirecek programlara da yer verildiğini belirtmişlerdir.

Tablo 13. Türkleri yardımsever buluyor musunuz?

Frekans Tablosu 13

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	2	4,0	4,0	4,0
2,00	2	4,0	4,0	8,0
3,00	16	32,0	32,0	40,0
4,00	30	60,0	60,0	100,0
Toplam	50	100,0	100,0	
Kayıp gözlem				
Toplam				

Tablo 13’teki istatistiksel veriler göz önüne alındığında, ankete katılan tüm öğrencilerin, yukarıdaki soruya cevap verdikleri görülmektedir. Katılan öğrencilerin 30’u (% 60,0) “Tamamen katılıyorum”, 16’sı (% 32,0) “Katılıyorum”, 2’si (% 4,0) “Kısmen katılıyorum” ve 2 öğrenci (% 4,0) “Asla katılmıyorum” diye cevaplamıştır. Bu tablodan ortaya çıkabilecek temel sonucun yabancı uyruklu öğrencilerin büyük çoğunluğunun yardım severlik konusunda Türklere karşı düşüncelerinin olumlu yönde olduğudur.

Tablo 14: Buradaki eğitimi kendi ülkenizdeki arkadaşlarınıza önerir misiniz?

Frekans Tablosu 14

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	1	2,0	2,0	2,0
2,00	6	12,0	12,0	14,0
3,00	11	22,0	22,0	36,0
4,00	32	64,0	64,0	100,0
Toplam	50	100,0	100,0	
Kayıp gözlem				
Toplam				

Tablo 14'te görüldüğü gibi, anketteki soruya boşluk bırakan öğrenci bulunmamaktadır. Anketteki soruyu cevaplayan öğrencilerden 32'si (% 64,0) "Tamamen katılıyorum", 11'i (% 22,0) "Katılıyorum", 6'sı (% 12,0) "Kısmen katılıyorum" ve 1 öğrenci (% 2,0) "Asla katılmıyorum" diye cevaplamıştır. Burada da ayrı bir çelişki söz konusudur. Çünkü öğrenciler zorlukla öğrendikleri Türkçe için kendi arkadaşlarına önermek istemelerinde bazı tutarsızlıkların olduğu sonucuna varılabilir. Bunun sebebinin dilin yapısından mı, yöntemden mi yoksa öğretim elemanından mı kaynaklandığı ayrıca araştırılmalıdır.

Tablo 15: Türkçe konuşmayı okulda mı öğrendiniz?

Frekans Tablosu 15

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	8	16,0	16,7	16,7
2,00	3	6,0	6,3	22,9
3,00	11	22,0	22,9	45,8
4,00	26	52,0	54,2	100,0
Toplam	48	96,0	100,0	
Kayıp gözlem	2	4,0		
Toplam	50	100,0		

Tablo 15'den cevaplayan öğrencilerin yarısından fazlasının Türkçe konuşmayı ilk veya ortaokul düzeyinde bir okulda öğrenmeye başladıkları görülmektedir. Diğer öğrencilerin % 16'sı ise buna tamamen katılmadıkları, % 22'si ise katıldıkları, altısının ise katılmadığı ve geriye kalan % 4'ünün boş cevap verdiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda öğrencilerin çoğunluğu Türkçeyi okulda öğrenirken bazılarının alt yapısının olmadığı anlaşılmaktadır. Sonuç olarak bundan TÖMER'de öğrenim gören öğrencilerin neredeyse yarısının TÖMER dışında da Türkçeyi öğrendikleri tespit edilmiştir.

Tablo 16: Türkçe konuşurken kendinizi ifade etmede zorluk çekiyor musunuz?

Frekans Tablosu 16

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	5	10,0	10,2	10,2
2,00	10	20,0	20,4	30,6
3,00	23	46,0	46,9	77,6
4,00	11	22,0	22,4	100,0
Toplam	49	98,0	100,0	
Kayıp gözlem	1	2,0		
Toplam	50	100,0		

Bu tablodan TÖMER’de öğrenim gören öğrencilerden, 50’sinin 23’ü (% 46) kendilerini Türkçe olarak kısmen ifade etmiştir. Elde edilen sonuçlara bakıldığında bir öğrencinin bu soruya yanıt vermediği ve 10 (% 20) öğrencinin “Katılıyorum”, 11 (% 22) öğrencinin ise “Asla Katılmıyorum” cevabını verdikleri görülmüştür. Sonuçlara bağlı kalarak, TÖMER’deki öğrencilerin Türklere karşı kendilerini ifade etmekte zorluk çekmekte oldukları söylenebilir.

Tablo 17. Okulunuzu tamamladıktan sonra Türkiye’de bir işte çalışmayı düşünüyor musunuz?

Frekans Tablosu 17

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	5	10,0	10,0	10,0
2,00	13	26,0	26,0	36,0
3,00	19	38,0	38,0	74,0
4,00	13	26,0	26,0	100,0
Toplam	50	100,0	100,0	
Kayıp gözlem				
Toplam				

Tablo 17’ de görüldüğü gibi ankete katılan 50 öğrenciden % 38’i ilerdeki iş hayatında Türkiye’de çalışmayı düşünmediğini ifade etmiştir. Öğrencilerin yaklaşık yarısından fazlası ise % 26’sı ise Türkiye’de çalışmayı hiç düşünmemektedir. Anket sorularını cevaplayan öğrencilerin %10’u “Tamamen Katılıyorum” tercihini işaretleyerek mezun olduktan sonra Türkiye’de bir işte çalışmayı düşünmektedirler. Diğer %26’sı ise “Katılıyorum” cevabını vermiştir.

Tablo 18. Dersleriniz keyifli geçiyor mu?

Frekans Tablosu 18

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	3	6,0	6,0	6,0
2,00	11	22,0	22,0	28,0
3,00	36	72,0	72,0	100,0
4,00	50	100,0	100,0	
Toplam				
Kayıp gözlem				
Toplam				

Ankete katılan TÖMER öğrencilerinin % 72'si derslerin eğlenceli geçtiği düşüncesindedir. Tabloya bakıldığında "Tamamen Katılmıyorum" seçeneğini hiçbir öğrenci işaretlememiştir. Öğrencilerin % 22'si "Kısmen Katılıyorum" yanıtını vermişlerdir. Yani görüldüğü gibi elde edilen bu verilerden, öğrencilerin çoğunluğu TÖMER'de gördükleri dersleri keyifli buldukları söylenebilir. Kendilerini Türkçe ifade edip edemediklerini ölçmeye yönelik soruya çoğunluğun "Kısmen Katılıyorum" cevabını vermesine karşılık dersin keyifli geçtiğini söyleyenlerin de olması ilginç bir durumdur. Buradan sonuç olarak şu kaniye varılabilir; TÖMER öğrencilerinin derslerde keyifli ders işlediklerini, fakat kendilerini Türkçe ifade ederken zorluklarla karşılaştıkları anlaşılabilir.

Bir sonraki veriye, 19. tabloya göz attığımızda "Sadece TÖMER'de mi Türkçe öğrendiniz?" sorusuna 50 öğrenciden biri bu soruyu yanıtlamamıştır.

Tablo 19. Sadece TÖMER'de mi Türkçe eğitimi alıyorsunuz?

Frekans Tablosu 19

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	7	14,0	14,3	14,3
2,00	4	8,0	8,2	22,4
3,00	8	16,0	16,3	38,8
4,00	30	60,0	61,2	100,0
Toplam	49	98,0	100,0	
Kayıp gözlem		2,0		
Toplam		100,0		

Bu soruya cevap veren öğrencilerin % 14'ü ve %8'i (Toplam %22) olumsuz yönde tercih kullanırken %16'sı kısmen katıldıkları yönde işaretleme yapmışlardır. Geriye kalan %60 öğrencinin verdiği cevap "Tamamen Katılıyorum" olduğu görülmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin çoğunluğu olumlu yönde cevap verdiklerini ve bazıları ise kısmen katıldıklarını belirtmiştir.

Araştırmaya katılan 50 öğrenciden 49'u bu soruya yanıt vermiştir. İstatistiksel oranlara bakıldığında, 49 öğrenciden 30'u (% 60,0) TÖMER dışında başka yerden Türkçe eğitimi almadıklarını belirtmiştir. 8 öğrenci (% 16) "Katılıyorum", 4 öğrenci (% 8,0) "Kısmen katılıyorum" ve 7 öğrenci (% 14,0) "Asla katılmıyorum" şeklinde yanıtlamıştır.

Tablo 20. Türkiye'yi çok sevdiğinizi söyleyebilir misiniz?

Frekans Tablosu 20

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Yığılmalı Yüzde
Geçerlilik 1,00	1	2,0	2,0	2,0
2,00	3	6,0	6,0	8,0
3,00	12	24,0	24,0	32,0
4,00	34	68,0	68,0	100,0
Toplam	50	100,0	100,0	
Kayıp gözlem				
Toplam				

Son olarak ise tablo 20'deki verilere baktığımızda katılan öğrencilerin olumlu yönde cevap verdikleri görülmektedir. Elde edilen verilere göre öğrencilerin % 92'si Türkiye'yi sevdiğini söylerken % 8'i aksini söylemektedir. Bu istatistiksel verilerden görüldüğü gibi, Türkiye'ye genel bakışlarının olumsuz olmadığı kanısına varılabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Genel olarak yabancı dil öğretiminde olduğu gibi Türkçenin de yabancı dil olarak öğretiminde Öğretim elemanlarına büyük görevler düşmektedir. Her ne kadar Öğretim elemanlarının bilim alanları Türkçe olsa da yine de Türkçenin dil, kültür ve anlam yapısına yönelik öğretim stratejilerinin geliştirilmesi ve Türkçenin hedef dil olarak öğretilmesi bağlamında kapsamlı bir alt yapıya sahip olması gerekmektedir. Bu bağlamda Öğretim elemanlarının yabancı dil öğretimine yönelik yöntem ve teknikler bakımından donanımlı olmaları gerektiği kuşkusuzdur. Bu gerçekler çalışmanın ana çıkış noktasını teşkil etmektedir.

Selçuk Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde (TÖMER) öğrencilerine uygulanan anket çalışmasıyla, öğrencilerin öğrenimlerdeki memnuniyet ve karşılaştıkları zorluklar sorgulanarak Türkçe öğrenimlerini kolaylaştırmak ve böylece daha başarılı olmalarını sağlamaya yönelik stratejiler geliştirmeye katkı sağlayabilecek bulgular elde edilmeye çalışılmıştır. Bu durumda yabancı öğrencilerin en büyük eksikliklerinin kültürel bağlamda olduğu anlaşılmaktadır. Bu da Kültürlerarası çalışmalara daha fazla yer verilmesi gerektiğini ve ülke bilgisi öğretimi konusunda yeni yaklaşımlarla birlikte çalışılması gerekliliğini vurgulamaktadır.

Altay dil ailesine mensup olan Türkçenin öğreniminde özellikle Latin kökenli, Arap ve Afrika ülkelerine mensup, Kiril ve Arap alfabesine aşina olan öğrenciler zorluk çekmektedir. Sondan eklemeli ve kendine mahsus fonetik yapısından kaynaklanan bu güçlükler donanımlı ve bilinçli olarak geliştirilen öğrenim/öğretim stratejileriyle büyük oranda aşılabılır. Bu tür stratejilerin geliştirilmesi öğrenci profiliyle ilgili belli bir veri tabanına dayanması gerekir. Bu tür veriler genel itibariyle anketler veya öğrenci ile doğrudan iletişim yoluyla elde edilebilir. Ancak yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi konusunda yapılmış olan çalışmalara baktığımızda veri toplamaya yönelik deneysel ve anket çalışmalarının neredeyse hiç olmadığı göze çarpmaktadır. Bu çalışma rasyonel düzeyde birinci elden bu boşluğu doldurmaya yönelik bir çaba olarak görülmelidir.

Selçuk Üniversitesi TÖMER’de 2016-2017 öğretim yılında okuyan yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe öğretim ve öğrenim memnuniyetlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Ankete katılan öğrencilerin tamamı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) burslusu olduğundan öğrenimlerini Türkiye’de sürdürme konusunda kendi tercihlerini kullandıkları göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu kişilerin her ne kadar Üniversitede okumak için TÖMER koşulu olsa da, Türkçeyi bir zorunluluktan çok kendi istekleriyle öğrendikleri anlaşılmaktadır. Anket sonuçlarına göre öğrencilerin Türkçeyi, bu dile ilgi duydukları için öğrendikleri görülmektedir. Bu durum öğrencilerin derse motive edilmesi için öğretim elemanları tarafından olumlu yönde değerlendirilebilir; Öğretim elemanının işlerini büyük oranda kolaylaştırması beklenilebilir.

Öğretilmesi amaçlanan hedef dil ve o dilin kültürü ayrı bileşenler olarak birbirinden soyutlandıklarında öğrencilerin zorluklarla karşılaşması kaçınılmazdır. Yabancı uyruklu öğrencilerin çoğu, Türkiye’nin ülke bilgisi ve kültürel özellikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ve buna bağlı olarak Türkçenin öğreniminde bazı zorluklar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu hususla ilgili istatistiksel verilere dayanarak, TÖMER’deki eğitim ve öğretim programlarında ve bu programları desteklemesi beklenen öğretim materyallerinde Türkiye’nin ülke bilgisi ve kültürel özellikleri hakkındaki bilgilerin öğrencilere yeterince aktarılmadığı konusunda eksikliklerin olduğu söylenebilir. Etkili bir yabancı dil öğretiminde hedef dilin kültürü ve ülke bilgisi öğretime de özen gösterilmelidir. Hatta TÖMER bünyesinde yabancı dil olarak Türkçe derslerine ek olarak özellikle Türkiye’nin ülke bilgisi ve kültürel değerlerini öğretmeyi amaçlayan bazı dersler konulmalı ya da ülke bilgisi ve kültürüne yönelik öğrencilerin öz kültürlerini rencide etmeyecek etkinlikler gerçekleştirilmelidir. Ülke bilgisine yönelik mevcut yöntemsel verilerden yararlanılmalı ve bu bağlamda, kültür aktarımı ile farklı kültürle hoşgörü arasındaki ince çizginin ihlal edilmesinin olumsuz etkilere yol açma durumu öngörülebilmelidir. Bu durum öğretim elemanlarının da hedef kitlenin kültürel yapısı hakkında donanımlı olmalarını gerektirdiği göz ardı edilmemelidir.

Yabancı uyruklu öğrencilerin çoğunluğu, derslerde materyal ve yöntem kullanımının uygun olduğunu ve dil ediniminde sahip olunması gereken dört becerinin (konuşma, yazma, dinleme ve anlama) etkili bir şekilde kullanıldığını belirtmiştir. Bu verilere, tablodaki istatistiksel sonuçların karşılaştırılmasıyla ulaşılmıştır. Fakat buna rağmen tablolardaki verilerde, Türkçenin öğreniminde zorluk yaşadıklarını öğrencilerin büyük çoğunluğu ileri sürmüştür. Buna bağlı olarak bir diğer problem ise öğrencilerin hangi materyal ve tekniklerin onlar için doğru olduğunu ne kadar ayırt edebildikleriyle ilgilidir.

Öğrencilerin yarıdan fazlası Türkçeyi ilk defa TÖMER’de öğrendiklerini söylerken diğer kısmı daha önce Türkçe öğrenmeye başladıklarını ifade etmişlerdir. Genel itibariyle öğrencilerin neredeyse tamamı Türkçeyi öğrenme konusunda zorunluluktan çok ilgili olduklarını öne çıkarmışlardır. Fakat kendilerini Türkçe ifade edemeyenlerin sayısı yine de oldukça fazladır. Bu durum bir tezat teşkil etmektedir. Sebebi ise ayrı bir çalışmaya konu olabilecek olan yöntem, teknik ve materyal geliştirmedir.

Verilerin değerlendirilmesi sonucunda, yabancı öğrencilerin Türk ve Türkiye hakkında olumlu düşüncelere sahip oldukları ve hatta Türkleri çok yardımsever buldukları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin bu olumlu düşünceleri hedef dil olarak Türkçenin öğrenimi için faydacı amaçlarla kullanılarak yabancı dil olarak Türkçenin öğrenimine yönelik stratejilerin geliştirilmesi için değerlendirilmelidir.

SUMMARY

Under the light of the surveys carried out at TÖMER, Selcuk University, it is revealed that most of the students there learn Turkish not out of necessity, but out of their own will despite the fact that Turkish is not an easy language to learn. The willingness of the students to learn Turkish makes the instructor's job much more easier and fun as s/he can concentrate more on the methods and techniques of teaching Turkish as a foreign language. In relation to the survey results, it is also revealed that showing respect to the students' native culture and language is a very influential factor to help them adapt Turkish culture and language. Thus, rather than assimilation, acculturation is the politically correct path for the instructors to follow while they try to teach the basics of Turkish language, culture and manners. In addition to these, foreign students' positive impressions about Turkey such as having friendly people around themselves increase their enthusiasm and curiosity about Turkish culture and language. In other words, if instructors want to teach Turkish well, the first thing they should teach is Turkish culture due to the fact that without knowing a society's culture, one cannot grasp a foreign language and its basics fully. As a conclusion, an instructor, who is respectful to the cultural differences can build bridges between different cultures and languages and in doing so, s/he can contribute to the variety of languages and cultures by celebrating each culture in the world. Therefore, using methods and techniques, which promote acculturation and multiculturalism rather than assimilation is much more influential and politically correct. Eventually, these techniques should be used in the teaching of Turkish as a foreign language as well.

KAYNAKÇA

- AKARSU, Bedia (1984). *Wilhelm Von Humboldt'da Dil-Kültür Bağlantısı*. İstanbul: Remzi Yayınevi.
- BORG, Simon (2003). "Teacher cognition in language teaching: A review of research on what language teachers think, know, believe and do". *Language Teaching* 36 (II): 81-109.
- BÜYÜKASLAN, Ali (2006). "Yabancı Dil Türkçenin Öğretilmesinde Yeni Yöntemler: Bilişim Uygulamaları, Çözüm Önerileri". <http://turcologie.u-strasbg.fr/dets/images/travaux/ali%20buyukaslan.%20yabanci%20dil%20turkce.pdf> [15.02.2016].
- ÇELEBİ, Mustafa Durmuş (2006). "Türkiye'de Anadili Eğitimi ve Yabancı Dil Öğretimi". *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (21): 285-307.
- DEMİREL, Özcan (1999). *İlköğretim okullarında Yabancı Dil Öğretimi*. Öğretmen Kitapları Dizisi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- ER, Onur-BİÇER, Nurşat vd. (2012). "Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İlgili Alan Yazını Işığında Değerlendirilmesi". *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitimi (TEKE) Dergisi* (2): 51-69.
- HENGİRMEN, Mehmet (1995). *Dil Öğretim Yöntemleri ve TÖMER Yöntemi*. Ankara: Engin Yay.
- HUMBOLDT, Wilhelm von (1820). "Über das vergleichende Sprachstudium". <http://www.bayer.in.tum.de/lehre/WS2001/ITS-dierstein/Humboldt.pdf> [28.11.2017].
- KALPAKLI, Fatma (2016). *Amitav Ghosh ile Elif Şafak'ın Romanlarında Ötekilleştirme*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- LÖSENER, Hans (2000). "Zwei Sprache: Weisgerber und Humboldt- Interpretation und Re-Interpretation", Beiträge zu einem Kolloquium anlässlich des 100. Geburtstag von Johann Leo Weisgerber (1899-1985). Münster: Nodus Publikationen. 197-212.
- MALLEY, J. Michael-CHAMOT, Anna Uhl (1990). "Learning Strategies in Language Acquisition". Cambridge: Cambridge University Press. 1-5.
- METİN, Mustafa (2014). *Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- OXFORD, Rebecca (1992/3). "Language learning strategies in a nutshell: Update and ESL suggestion". *Tesol Journal* Winter 1992/1993. 18-22.
- ŞEYLAN, Ali (2013). "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi: Şimdiki Zamanı Öğretme Tekniği". *Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 6 (1): 29-47.